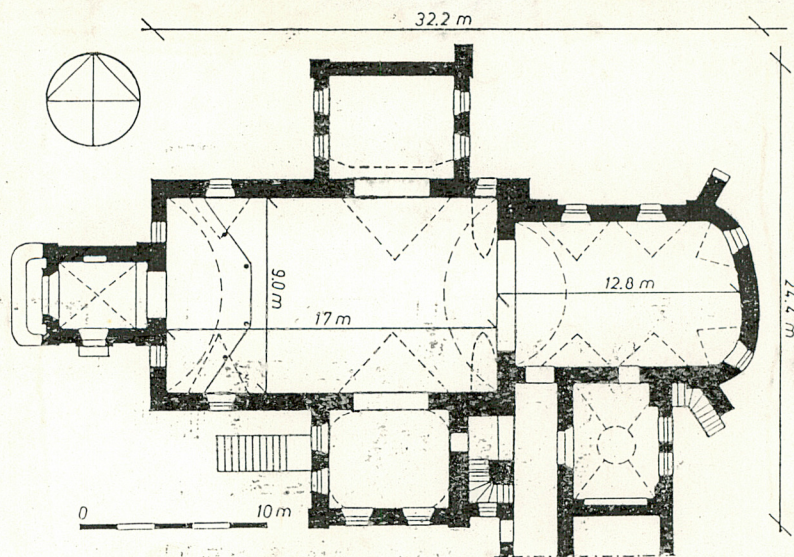

1. Obiekt 1611
RZYM.-KAT. KOŚCIOŁ PARAFIALNY p.w. NARODZENIA NPM (POFRANCISZKAŃSKI)

2. Czas powstania
ok. 1720-1731

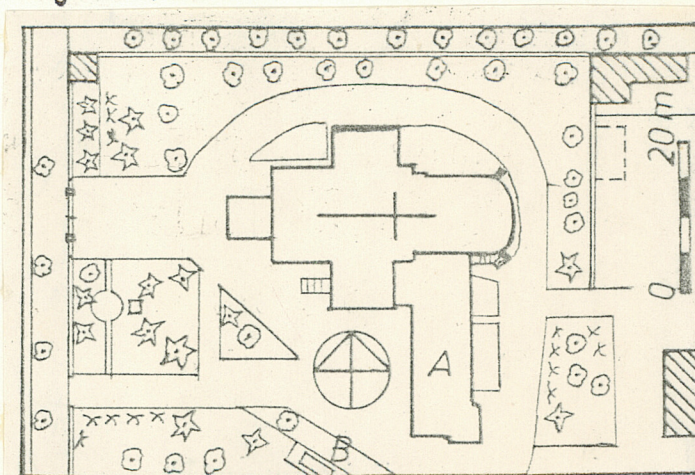
3. Miejscowość
BEŁCHATÓW

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

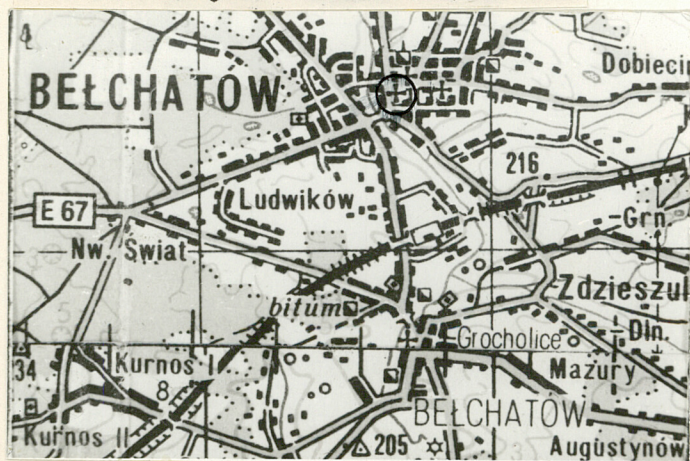
RZUT PRZYZIEMIA SKALA 1:400

wys. nawy ~ 10 m

SYTUACJA SKALA 1:1000
A - d.klasztor B - dzwonnica

Orientacja. Skala 1:100 000

4. Adres
ul. Kościuski 2
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna
województwo Piotrków Tryb.
gmina Bełchatów

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975
województwo łódzkie
powiat Bełchatów

8. Właściciel i jego adres
Parafia rzym.-kat.
p.w. Narodzenia NPM
ul. Kościuski 2
97-400 Bełchatów

9. Użytkownik i jego adres
Parafia rzym.-kat. p.w.
Narodzenia NPM
ul. Kościuski 2
97-400 Bełchatów

10. Rejestr zabytków

Nr 31/164 data 26.05.1967

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Historia: Pierwotny k. drewniany p.w. św. Bonawentury i św. Jacka wzniesiony jako klasztor w 1617 r. wraz z klasztorem OO. Franciszkanów, z fundacji miecznika sieradzkiego i właściciela Bełchatowa Mikołaja Kowalewskiego. Ok. 1720 r. dobudowano od zach. murowaną kaplicę MB. Różańcowej, a od wsch. św. Franciszka z Asyżu. W 1731 ukończono budowę murowanego k. z fundacji Stanisława Rychłowskiego, konsekrowano go w 1864 r., klasztor skasowano, odtąd k. filialny parafii Grocholice, do erygowania samodzielnej parafii w 1893 r.; od 1886 r. obecne wezwanie.

Styl: barok.

13. Opis (situacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje).

Usytuowanie: K. położony w centrum miasta, otoczony luźną zabudową małopiętą o wys. 1-4 kondygnacji. Od płn. graniczy ze skwerem przylegającym do obszernego prostokątnego Rynku. Usytuowany na prostokątnej działce otoczonej od płn. wysokim murem, od zach. żelaznym parkanem na podmurówce, od pld. metalową siatką, od wsch. częściowo murkiem. Od pld. ogród. Działka obrzeżnie zadrzewiona, poza str. wsch. Od pld. do prezbiterium przylega skrzydło klasztorne. Obiekt orientowany, fasada zwrócona w stronę ul. Kościuszki.

Materiał i Konstrukcja: K. murowany z cegły na zaprawie wapiennej, obustronnie tynkowany, stropy ceglane kolebkowe z lunetami. W kaplicy pld. kopułaste, w kapl. płn. strop płaski drewniany z otynkowaną podsufitką. Wieżba drewniana, stalowa, dachy kryte blachą ocynkowaną. Posadzki ceramiczne. Okna podwójne z żelaznymi ramami i szprosami, na zewnątrz szkło grube barwne, wewnątrz zwykłe, w prezb. witraże. Drzwi w prezb. drewniane opierane po prawej, płycinowe po lewej, w kaplicy pld. opierane. Drzwi wejściowe w kruchcie płycinowe, między kruchtą, a nawą żelazna krata. Chór drewniany na żelaznych kolumnach, schody żelazne kręte. Schody na wieżę drewniane drabinowe.

Rzut: Korpus jednonawowy, jednoprzestrzenny na planie prostokąta, węższe prezb. zakończone spłaszczonym łukiem, lekko asymetrycznym. Od zach. prostokątna kruchta. Od płn. i pld. do części zach. nawy przylegają symetryczne prostokątne kaplice. Od pld. do prezb. przylega dawna część klasztorna, obecnie plebania, z zakrystią na planie prostokąta.

Bryła: Korpus, kaplice nakryte wysokimi dachami dwuspadowymi, tworzącymi zarys Krzyża. Niższe prezb. nakryte dachem dwuspadowym zakończonym od zach. wielokątnie. Skrzydło klasztorne nakryte dachem trójspadowym. Od frontu kruchta stanowiąca podstawę wieży o przekroju kwadratu nakrytej hełmem cebulastym czteropołaciowym. Pod kaplicą pld. krypta.

Elewacje: Dołem pas cokołowy wys. ok. 80 cm, górą gzyms wieńczący profilowany. El. kruchty ujęta narożnymi lizenami i górą pasem z fryzem kostkowym. Od frontu otwór drzwiowy zamknięty łukiem odcinkowym ujęty płaskim portalem zamkniętym płaskim trójkątem, powyżej okulus, od niego rozchodzą się promienie w tynku. W el. pld. otwór drzwiowy zamknięty łukiem eliptycznym, ujęty płaskim portalem zwieńczonym trójkątnym szczytem. W el. wieży półkoliście zamknięte okno, nad nim od frontu zegar, w el. bocznych po dwa eliptyczne okulusy. W el. frontowych nawy oraz w el. bocznych nawy i kaplic prostokątne okna. W el. kaplic górą blendy zamknięte łukiem odcinkowym, na narożach liżery. Brak okien i blend w el. szczytowej kaplicy płn., na jej płn.-zach. narożn. przypora. W el. zach. prez-

14. Kubatura ok. 2500 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 320 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne (k.klasztorny)	17. Użytkowanie obecne sakralne (k.parafialny)
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Remont kościoła - 1902, założenie nowego pokrycia dachu - 1909. Wymiana pokrycia dachu - 1974. Malowanie elewacji - 1985		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Stan zachowania wszystkich elementów dobry	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Archiwum Diecezjalne w Łodzi - akta parafii
Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Łodzi, RGP Wydz.
Adm. [REDACTED]

22. Bibliografia

Ks. T. Graliński, Spis parafii i kościołów diecezji
łódzkiej..., Wiadomości Diecezjalne łódzkie, 1951
nr 10-12.

Diecezja łódzka, Łódź 1987, s. 80.

Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, t.II, Warszawa
1954, s. 197.

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst dr Krzysztof Stefański, grudzień 1990
.....
..... imię, nazwisko, data, podpis
plany, rysunki dr Krzysztof Stefański, grudzień 1990
.....
..... imię, nazwisko, data, podpis
zdjęcia fotogr. dr Krzysztof Stefański, grudzień 1990
.....
..... imię, nazwisko, data, podpis
miejsce przechowywania negatywów OBiDZ w Piotrkowie Tryb.

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość BEŁCHATÓW	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ NARODZENIA NPM	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) Opis c.d., zdjęcia obiektu
-----------------------------	--	--

biterium dwa półkoliście zamknięte okną, po bokach dwie przypory.

El. malowane na biało, pas cokołowy, gzymsy, lizeny, portal gł. malowane na brązowo.

Przed el. wsch. kaplicy pld. schody do krypty.

Wnętrza: Posadzka w nawie szachownicowa żółto-brunatna, w prezb. z żółtych 8-bocznych i brązowych kwadratowych płytek. Wzdłuż ścian boazeria wys. 1,6 m. Okna rozglifione. W prezb. na ścianach reliefowe przedstawienia św. Wacława, Franciszka i Wojciecha po lewej oraz NMP Niepok. Poczęta i Koronowana po prawej. W lunetach symbole 4 ewangelistów na stropie Bóg Ojciec. W oknach św. Franciszek po lewej i św. Antoni po prawej. W nawie na stropie plafon ze sceną Wniebowzięcia NPM, nad arkadą kaplicy pln. Narodzenie Chrystusa, nad arkadą kaplicy pld. Zmartwychwstanie. Nad łukiem tęczowym tryptyk. Modlitwa w Ogrójcu, Ukrzyżowanie i Złożenie do grobu. W balustradzie chóru muzycznego drewniany relief z wyobrażeniem aniołków.

W kaplicy pln. na stropie polichromia ze scenami Chrystologicznymi w medalionach. W kaplicy pln. polichromia ze scenami religijnymi o charakterze symbolicznym.

Elementy wystroju i wyposażenia:

- ołtarz gł. późnobarokowy z I poł. XVIII w. z figurami św. Jakuba i Kazimierza
- ambona i parapet chóru muzycznego rzeźbione przez franciszkanina Floriana Fontemane (zm. 1727)
- reliefy sztukatorskie w prezb.: koniec lat 40-tych
- polichromie: lata 50-te, polichromia w kaplicy pln. 1987 r.

Instalacje: elektryczna, wodno-kanalizacyjna (w skrzydle klasztornym), c.o., głośnikowa.

Wkładkę założył: dr Krzysztof Stefański, grudzień 1990
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: OBiDZ w Piotrkowie Tryb.

